

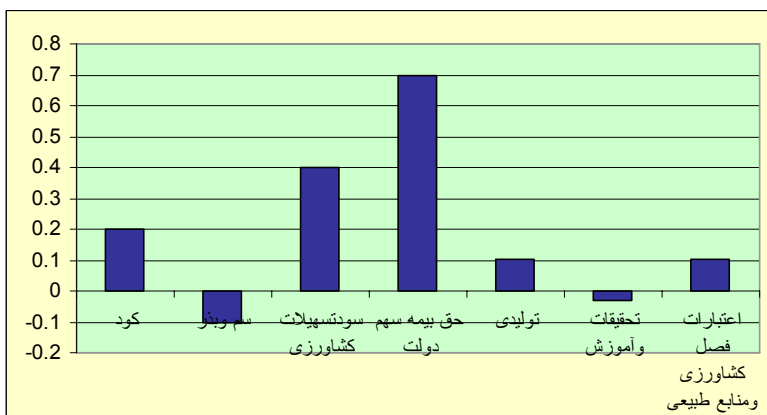
تحلیل هدفمند کردن یارانه ها در بخش کشاورزی

(قسمت دوم)

مهندس رامین امینی ■■■
کارشناس ارشد کشاورزی
amini@airi.gov.ir

در شماره پیش قسمت اول این مقاله از نظرتان
گذشت و اکنون قسمت دوم و ادامه آن

نرخ رشد یارانه‌های تولیدی سال ۸۵-۸۱

اعطای یارانه به بخش کشاورزی از طریق پرداخت بخشی از حق بیمه:
بخش کشاورزی برای پیشرفت و توسعه نیازمند حمایت دولت است و دولت برای جلوگیری از کاهش سرمایه‌گذاری و افزایش تولید در این بخش سیاست‌های مختلفی اعمال کرده است که در این راستا برخی از مهم‌ترین سیاست‌ها عبارت است از:

- اعطای یارانه به نهاده‌های تولید
- اعطای یارانه به اعتبارات و تسهیلات بخش جهت امور جاری و سرمایه‌ای
- تعیین قیمت‌های خرید تضمینی محصولات کشاورزی
- اعمال محدودیت‌های تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای بر واردات محصولات کشاورزی
- پرداخت یارانه به صادرکنندگان محصولات کشاورزی
- ارائه رایگان انواع خدمات توسعه‌ای و ترویجی
- پرداخت غرامت به خسارت‌دیدگان از بلایای طبیعی
- اختصاص یارانه به بیمه کشاورزی
- انجام سرمایه‌گذاری‌های زیر بنایی مختلف برای توسعه روستایی

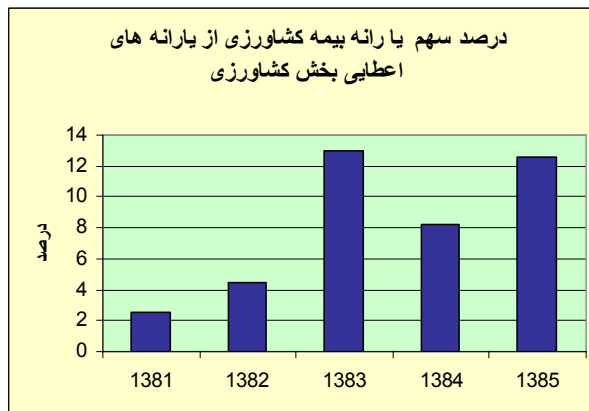
نمودار فوق نشان‌دهنده رشد چشمگیر یارانه بیمه کشاورزی از یارانه‌های تولیدی بخش در مقابل رشد منفی یا در واقع کاهش سهم سم و بذر است. بعد از حق بیمه سهم دولت تسهیلات کشاورزی بیشترین رشد را داشته است که می‌تواند بیانگر هدفمندی یارانه‌های تولیدی به سمت و سوی یارانه‌های مطمئنی باشد که کارایی عوامل تولید نیز به همراه آنها افزایش یابد.

مقایسه نرخ رشد برخی از اقلام حمایتی و اعتباری کشاورزی در طی سال‌های ۸۵-۸۱

یارانه کود	یارانه سم و بذر	یارانه سود و کارمزد تسهیلات کشاورزی	یارانه حق بیمه سهم دولت	یارانه‌های تولیدی	یارانه اعتبارات و تحقیقات و آموزش	یارانه اعتبارات فصل کشاورزی و منابع طبیعی
۲/۰	۱/۰-	۴/۰	۷/۰	۱/۰	۰۳/۰-	۱/۰

مأخذ: مؤسسه پژوهش‌های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

درصد سهم بیمه کشاورزی از یارانه‌های اعطایی به بخش کشاورزی طی سال‌های ۸۵-۸۱

با توجه به اهمیت بیمه کشاورزی در مدیریت ریسک و تثبیت درآمد کشاورزان، اعطای یارانه به این مقوله از اهمیت بالایی برخوردار است و سهم زیادی از یارانه‌های بخش به بیمه کشاورزی در کشورهای توسعه‌یافته نشانگر این امر است. در کشورهای با گسترش مطلوب نظام بیمه، دولت یارانه‌هایی را به این بخش اختصاص داده است که این یارانه‌ها شامل درصدی از حق بیمه (Premium) محاسبه شده و غرامت پرداختی (Indemnity) توسط صندوق بیمه (در صورت عدم پوشش هزینه‌های اجرایی و غرامت‌های آنها توسط حق بیمه‌های دریافت شده) می‌باشد.

از آنجایی که این یارانه‌ها به عنوان منابع عمومی هستند و می‌تواند به هر صورتی هزینه شود باید اختصاص آن به بخش‌های مختلف هدفمند باشد تا علاوه بر بهره‌مندی مستقیم و غیرمستقیم اقشار مختلف و حمایت اصولی از بخش، از هدر رفتن منابع و سرمایه‌های ملی جلوگیری به عمل آمده و موجبات توسعه پایدار کشاورزی را فراهم سازد.

بدین منظور طرح گروه بندی محصولات زیر پوشش بیمه توسط گروه تحقیق و بازاریابی صندوق بیمه کشاورزی، ضمن برقراری امکان تخصیص منابع مالی دولت به بیمه کشاورزی و اجرای آن در سال زراعی ۸۷-۸۶ توانسته موجب حمایت بیشتر از تولیدکنندگان محصولات عمده و اساسی کشاورزی گردد و نیز از آنجایی که عوامل تولید این بخش، گستره‌ای به وسعت فرش زمین و بام آسمان دارد و جزء محدودیت‌های تولید به معنی عدم امکان افزایش در مقابل رشد انفجاری و لجام گسیخته جمعیت دارد؛ می‌تواند موجب بهره‌وری عوامل تولید کشاورزی و افزایش تولید از این تنها راه باقی مانده گردد.

این طرح جامع، نگاهی به هدفمند نمودن یارانه از زوایای مختلف کرده است؛ به طوری که براساس حداقل درصدهای

پیشنهادی در طرح گروه بندی محصولات زراعی، بار مالی دولت را بیش از میزان ۷۴۴ میلیارد ریال کاهش داده است.

بحث، تحلیل و نتیجه گیری:

آنچه از مقال فوق بر می‌آید این است که با توجه به ماهیت ریسک پذیری بالای بخش کشاورزی، لزوم حمایت دولت از این بخش ضروری است.

اعطای یارانه به بیمه کشاورزی به عنوان یکی از سیاست‌های اعمال شده از سوی دولت به منظور حمایت از تولید و تولیدکننده باعث ایجاد نظامی پایدار همراه با کارایی بخش خواهد بود.

نگاهی اجمالی به حق بیمه‌های اخذ شده از کشاورز و حق بیمه سهم دولت در کنار هزینه‌های غرامت‌های پرداختی به علاوه هزینه‌های اجرایی در ربع قرن تلاش بیمه کشاورزی بیانگر رشد شتابان یارانه‌های دولت است که در آینده نیز رو به افزایش است، لذا لزوم هدفمند کردن این یارانه‌ها در قالب طرح گروه‌بندی محصولات احساس شده و علاوه بر کاهش بار مالی دولت موجب افزایش کارایی و تخصیص بهینه عوامل تولید خواهد شد.

بنابراین با توجه به رسالت صندوق بیمه کشاورزی و رسیدن به اهداف برنامه پنجم، هدفمند نمودن یارانه‌های تخصیصی بیمه کشاورزی علاوه بر کاهش بار مالی دولت نسبت به سال‌های قبل موجب افزایش کارایی و بهره‌وری عوامل تولید گردیده است.

براساس آنچه در این نوشتار آمد؛ با ورود به عرصه جهانی، عضویت در سازمان تجارت جهانی (WTO) و واقعی شدن قیمت‌ها در بازار رقابت جهانی، کشاورزی باید به گونه‌ای مدیریت شود که سودآور باشد و این ممکن نیست مگر با افزایش بهره‌وری عوامل تولید. بدین منظور باید سرمایه‌گذاری در این بخش با ضریب امنیتی بالا انجام گیرد که از راهکارهای این افزایش امنیت ایجاد رقابت با دیگر بخش‌ها یعنی صنعت و خدمات بوده، انگیزه و رغبت سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در تولید کشاورزی ایجاد گردد تا این بخش هم از نظر سودآوری و ارزش افزوده با صنعت و خدمات وارد رقابت شود. ایجاد درآمد مطمئن و قابل قبول برای تولیدکننده بخش کشاورزی به صورت راهبردی و اقتصادی کردن کشاورزی نیز می‌تواند ما را در نیل به این هدف یاری رساند.

یارانه‌ها باید هدفمند باشد تا علاوه بر بهره‌مندی مستقیم و غیرمستقیم اقشار مختلف و حمایت اصولی از بخش، از هدر رفتن منابع و سرمایه‌های ملی جلوگیری به عمل آمده و موجبات توسعه پایدار کشاورزی را فراهم سازد.

مدیریت، بهره‌وری واحدهای تولیدی را افزایش می‌دهند می‌توان دوری را ایجاد کرد که اعطای یارانه و افزایش بهره‌وری با هم افزایشی (synergic) یکدیگر را تقویت مضاعف کرده طوری که بتوان حمایت‌های دولتی را کم رنگ و در نقاط دیگر به کار برد.

از این میان بیمه کشاورزی با ایجاد شروط ضمن عقد قرار داد خود با کشاورزان آنچنان که در اساس نامه آن به موضوع تشویق کشاورزان به تولید بهتر، آن‌ها را ترغیب به مدیریت هرچه بهتر واحدهای تولیدی می‌کند تا جایی که در صورت عدم وقوع خسارت ناشی از عوامل طبیعی غیرقابل پیش‌بینی واحد دچار افت درآمد نمی‌گردد و این همان بهره‌وری عوامل تولید است.

پیشنهاد:

سهم یارانه‌های کشاورزی از GNP (تولید ناخالص ملی) افزایش یابد.

دولت سیاست‌های حمایتی خود را در زمینه پرداخت یارانه به بخش کشاورزی از سوی یارانه‌های مصرفی به سمت یارانه‌های تولیدی منعطف کند.

افزایش هدفمند سهم بیمه کشاورزی و سود تسهیلات کشاورزی از یارانه‌های پرداختی به تولیدکنندگان بخش کشاورزی.

اما گفتنی است نظر به ناگزیر بودن ریسک در فعالیت‌های بخش کشاورزی مانند کارخانه‌ای بدون سقف و حصار که در معرض خطر قرار دارد و یانگه‌ای به موقعیت جغرافیایی ایران که روی کمربند خشکی و

خشکسالی زمین، با ثلث بارندگی متوسط نسبت به میانگین جهانی و تبخیر و تعرق ۳ برابر متوسط جهانی، جایگاه یازدهم ایران در رتبه‌بندی کشورهای بلاخیز و رخداد ۳۱ نوع بلیه طبیعی از ۴۰ نوع بلایای طبیعی در کشورمان این را خاطر نشان می‌کند که باید نگاه مسئولین به این بخش نگاهی ویژه باشد. بررسی تذکرات نمایندگان مجلس شورای اسلامی به مسئولین اجرایی بخش کشاورزی نشان می‌دهد اکثر این تذکرات برای خسارات از جمله خسارات ناشی از خشکسالی حوزه‌های انتخابیه مربوطه است. حال این سوال مطرح می‌شود که در این شرایط اعطای یارانه چه دلیلی وجهی دارد؟

در پاسخ باید خاطر نشان کرد این بدان معناست که سیاست‌های دولت در کوتاه‌مدت - به دلیل پرهیز از تنش‌های سیاسی اجتماعی که مغایر با تدبیر کلان‌کشور داری است - نباید تغییر کند اما در افق میان مدت و بلندمدت با متوجه کردن یارانه‌ها به سمت تولید و افزایش سهم یارانه‌هایی که با بهبود

انتخابات انجمن صنفی تولیدکنندگان

تخم مرغ شناسنامه دار

انتخابات انجمن صنفی تولیدکنندگان تخم‌مرغ شناسنامه‌دار ایران برگزار گردید. انجمن صنفی تولیدکنندگان تخم‌مرغ شناسنامه‌دار ایران مرکب از کلیه واحدها و مراکز دارای پروانه بهداشتی بهره‌برداری از سازمان دامپزشکی کشور برای تولید تخم‌مرغ بسته‌بندی شده، تخم‌مرغ مایع و پاستوریزه و پودر تخم‌مرغ در کلیه استان‌های سراسر کشور با برگزاری مجمع عمومی تشکیل و اعضای مشروح ذیل به مدت ۳ سال به عنوان اعضای اصلی و علی‌البدل هیات مدیره و بازرسان انتخاب گردیدند.

- ۱- آقای مهدی معصومی (شرکت تلاونگ).....رییس هیات مدیره
- ۲- آقای عبدالرضا رسول‌زاده (شرکت تازه دانه)..... نایب رییس
- ۳- آقای مسعود موسوی (شرکت مروارید)..... خزانة‌دار
- ۴- آقایان مرتضی براتی (شرکت همگام)، رضا جعفری (شرکت پارس آلین مهر) رهبر نجفی (شرکت پارسیرنگ) و حسین شکرزاده (شرکت سفید مرغ)..... سایر اعضای اصلی هیات مدیره
- ۵- آقایان عبدالرضا شریعت اوغلی (شرکت یومورتا)، حسین طباطبانیان (شرکت عصر طلایی شرق) و علی اسدالهی (شرکت تک‌رنگ)..... عضای علی‌البدل هیات مدیره
- ۶- آقای امیررضا نقی‌زاده (شرکت پوپو)..... بازرس اصلی
- ۷- آقای سید پیمان توسلی (شرکت مرغ خانگی)..... بازرس علی‌البدل
- ۸- آقای سید فرزاد طلاکش دبیر انجمن ماهنامه برای منتخبین آرزوی موفقیت در انجام رسالت خود و خدمت هر چه بیشتر به اعضا می‌نماید.

